

SAOPĆENJE PRIOPĆENJE FIRST RELEASE

B O S N A I H E R C E G O V I N A
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
FEDERALNI ZAVOD ZA STATISTIKU

B O S N I A A N D H E R Z E G O V I N A
FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA
INSTITUTE FOR STATISTICS OF FB&H

GODINA / YEAR VIII

SARAJEVO, 29.06. 2015.

BROJ / NUMBER: 3.1.5

Molimo korisnike da prilikom korišćenja podataka navedu izvor
Those using data from this issue are requested to state the source

TRGOVINA NA MALO U maju/svibnju 2015.godine

RETAIL TRADE
May 2015.

Desezonirani promet što su ga ostvarili poslovni subjekti čija je glavna djelatnost trgovina na malo u maju/svibnju 2015. godine u odnosu na april/travanj 2015. godine bilježi realni rast od 1,3%.

Seasonally adjusted total turnover realized by all business entities with retail trade as their main activity in May 2015 in real term was 1.3% higher than in April 2015.

Desezonirani promet od trgovine na malo što su ga ostvarili poslovni subjekti koji se bave trgovinom na malo bez obzira na svoju glavnu djelatnost u maju/svibnju 2015.godine u odnosu na april/travanj 2015.godine bilježi realni rast od 1,5%.

Seasonally adjusted turnover of all business entities engaged in retail trade, irrespective of their main activity in May 2015 in real term was 1.5% higher than in April 2015.

U maju/svibnju 2015.godine u odnosu na maj/svibanj 2014.godine kalendarski prilagođeni ukupan promet bilježi realni rast od 16,3%.

In May 2015, in real term, total turnover, working day adjusted was by 16.3% higher than in May 2014.

U maju/svibnju 2015. u odnosu na maj/svibanj 2014. kalendarski prilagođeni promet od trgovine na malo bilježi realni rast od 12,4%.

In May 2015, in real term, retail trade turnover, working day adjusted was 12.4% higher than in May 2014.

TABELA 1. TRGOVINA NA MALO - MJESEČNE STOPE PROMJENA IZRAČUNATE IZ DESEZONIRANIH INDEKSA
MONTH - ON - MONTH GROWTH RATES CALCULATED ON BASIS OF SEASONALLY ADJUSTED INDICES

	XII 2014 XI 2014	I 2015 XII 2014	II 2015 I 2015	III 2015 II 2015	IV 2015 III 2015	V 2015 IV 2015	
Ukupan promet - oblast 47							<i>Total turnover - division 47</i>
Nominalno	1,3	0,3	-0,1	0,2	2,4	1,9	<i>Value index</i>
Realno	2,4	2,5	-0,3	-0,3	2,3	1,3	<i>Volume index</i>
Promet od trgovine na malo							<i>Retail turnover</i>
Nominalno	1,8	-1,6	0,3	0,2	2,5	2,2	<i>Value index</i>
Realno	2,6	0,2	0,1	-0,2	2,7	1,5	<i>Volume index</i>

TABELA 2. TRGOVINA NA MALO - GODIŠNJE STOPE PROMJENA IZRAČUNATE IZ KALENDARSKI PRILAGOĐENIH INDEKSA
YEAR - ON - YEAR GROWTH RATES CALCULATED ON BASIS OF WORKING DAY ADJUSTED INDICES

	XII 2014 XII 2013	I 2015 I 2014	II 2015 II 2014	III 2015 III 2014	IV 2015 IV 2014	V 2015 V 2014	
Ukupan promet - oblast 47							<i>Total turnover - division 47</i>
Nominalno	19,7	12,2	9,5	8,0	12,2	15,1	<i>Value index</i>
Realno	21,0	15,0	12,4	9,9	14,5	16,3	<i>Volume index</i>
Promet od trgovine na malo							<i>Retail turnover</i>
Nominalno	6,5	6,3	4,9	3,0	7,2	11,2	<i>Value index</i>
Realno	8,0	9,3	7,8	5,3	9,6	12,4	<i>Volume index</i>

TABELA 3. IZVORNI, NEPRILAGOĐENI INDEKSI OD TRGOVINE NA MALO PREMA TRGOVAČKIM STRUKAMA
GROSS, NON-ADJUSTED INDICES OF RETAIL TRADE BY BRANCHES

		Struktura <i>Structure</i> %	<u>V 2015</u> IV 2015	<u>V 2015</u> V 2014	<u>I - V 2015</u> I - V 2014	
		V 2015				
Ukupno		100,0	99,6	109,4	106,3	<i>Total</i>
11	Nespecijalizirane prodavnice/prodavaonice živežnim namirnicama	31,1	96,9	101,1	101,4	<i>Non-specialized stores of food</i>
19	Ostale nespecijalizirane prodavnice/prodavaonice	13,7	101,3	107,5	104,1	<i>Other non-specialized stores</i>
21+22+ 23+24+ 25+26+29	Specijalizirane prodavnice/prodavaonice živežnim namirnicama	5,4	98,7	125,7	122,6	<i>Specialized stores with food, beverages and tobacco</i>
30	Motorna goriva i maziva	23,1	101,8	102,9	100,3	<i>Automotive fuels and lubricants</i>
51+71+72	Tekstil, obuća, odjevni i kožni predmeti	5,4	104,0	139,9	125,6	<i>Textiles, clothes, footwear and leather products</i>
52	Željezna roba, boje, staklo i ostali građevinski materijal u specijaliziranim prodavnicama/prodavaonicama	7,3	107,3	130,3	115,6	<i>Hardware, paints and glass in specialised store</i>
54+59	Namještaj, oprema za rasvjetu, električni i ostali aparati za domaćinstvo/kućanstvo	2,6	103,6	143,6	137,3	<i>Furniture, lighting equipment, electrical and other household appliances,</i>
73+74+75	Apoteke/ljekarne, medicinski i ortopedski proizvodi, kozmetički i toaletni proizvodi	6,8	94,6	109,9	110,8	<i>Dispensing chemist, medical and orthopaedic, cosmetic and toilet goods</i>
41+42+43+ 53+61+61+ 64+65+76+ 77+78	Ostala trgovina na malo u specijaliziranim prodavnicama/prodavaonicama	4,2	95,8	125,6	118,0	<i>Other retail sale in specialised stores</i>
79-99	Ostala trgovina na malo izvan prodavnica/prodavaonica	0,4	81,9	101,8	101,6	<i>Other retail sale not in stores</i>
Prethodni podaci						<i>Previous data</i>

UNUTRAŠNJA/UNUTARNJA TRGOVINA

Trgovina na malo

Izvori i metode prikupljanja podataka

Podaci o ostvarenom prometu u trgovini na malo dobiveni su iz statističkog istraživanja Mjesečni izvještaj trgovine na malo (obrazac M KPS TRG 01).

Istraživanje se provodi na osnovu/temelju Zakona o statistici u Federaciji BiH („Sl. Novine FBiH“ br.63/03 i 9/09).

Metodologija istraživanja se temelji na Uredbi Vijeća EZ-a o kratkoročnim poslovnim statistikama br. 1165/98 (aneks C), 1158/05., 1503/06. i 1893/06.

Obuhvat

Jedinice posmatranja/promatranja su poslovni subjekti (pravne osobe/lica) koji su prema glavnoj (pretežnoj) djelatnosti registrovani/registrirani u trgovini na malo (područje G, oblast/odjeljak 47 KD BiH 2010). Obuhvaćeni su i izabrani poslovni subjekti koji su prema glavnoj djelatnosti razvrstani u druge djelatnosti, ali obavljaju i djelatnost trgovine na malo (specijalna lista).

Obrtnici nisu obuhvaćeni ovim istraživanjem.

Statističko istraživanje se provodi na bazi uzorka koji je izabran iz Statističkog poslovnog registra Federalnog zavoda za statistiku.

Uzorkom su obuhvaćeni svi veliki i srednji poslovni subjekti (čiji je godišnji promet 2.miliona/milijuna KM i više), a ostali poslovni subjekti su izabrani metodom slučajnog stratificiranog uzorka.

Na osnovu/temelju rezultata dobivenih uzorkom ocjenjuje se cijeli skup.

Prezentacija indeksa

Rezultati se objavljuju u obliku nominalnih i realnih indeksa. Nominalni indeksi prikazuju kretanje prometa u tekućim cijenama, a realni indeksi prikazuju kretanje prometa u stalnim cijenama. Realni indeksi dobiveni su deflacioniranjem nominalnih vrijednosti prometa prilagođenim indeksom potrošačkih cijena.

Tzv. mjesečne stope promjena prezentiraju se u desezoniranom obliku indeksa (tab 1.), a tzv. godišnje stope promjena se prezentiraju u kalendarski prilagođenom obliku indeksa (tab 2.).

Radi održavanja dosljednosti i kontinuiteta s prethodno objavljenim podacima, indeksi se i dalje iskazuju i u obliku izvornih, neprilagođenih indeksa, ali se posebno ne komentiraju (tab 3.).

Sezonsko i kalendarsko prilagođavanje vrši se u aplikaciji Demetra (verzija 2.2) metodom TRAMO SEATS na seriji mjesečnih podataka od januara 2010.godine.

Dodavanjem novih mjesečnih podataka u seriji može doći do promjene desezoniranih i kalendarski prilagođenih indeksa za prethodna razdoblja, tako da se podaci iz ovog Saopštenja mogu razlikovati od prvih rezultata koji su objavljeni ranije.

Definicije

Promet je ukupan fakturisani/fakturirani iznos koje poslovni subjekt, izvještajna jedinica, obračuna za prodane robe ili pružene usluge tokom referentnog perioda trećim licima što odgovara njihovoj tržišnoj vrijednosti. Promet ne uključuje Porez na dodanu vrijednost (PDV).

Indeksi prometa iskazuju se na dva načina:

- Za ukupan promet koji ostvaruju svi poslovni subjekti kojima je trgovina na malo glavna djelatnost (prema KD BiH 2010 registrovani/registrirani u oblast 47).
- Za promet od trgovine na malo koji iskazuju svi poslovni subjekti koji obavljaju djelatnost trgovine na malo, bez obzira na glavnu djelatnost.

DOMESTIC TRADE

Retail trade

Source and method of data collection

Data on retail trade turnover are obtained by the Monthly Retail Trade Report (M KPS TRG 01 questionnaire).

This survey is conducted on the bases of Law on Statistical Survey in the Federation of B&H ("Official Gazette FB&H" No. 63/03 and 9/09).

Methodology for this survey is based on Council Regulation Concerning Short Term Statistics No. 1165/98 (Annex C), 1158/05., 1503/06. and 1893/06.

Coverage

Observation units are business enterprises (legal entities) by their main (prevailing) activity registered in the retailing trade (section G, division 47 of the KD BiH 2010) as well as selected business enterprises by their main activity registered in other activities, but perform retail trade activities (special list).

The entrepreneurs are excluded.

The survey is carried out on the sample base made on the basis of Statistical Business Register of Federal Institute for statistics.

The sample covers all large and medium-sized business entities (with yearly turnover 2.millions or higher), while micro-sized and small enterprises are selected by the random stratified sample method.

The evaluation of the whole group is based on the results obtained through samples.

Presentation of indices

Results are shown in the form of nominal (value indices) and real (volume indices) indices. Value indices show turnover movements in current price, and volume indices show turnover movements in constant prices. Volume indices are calculated by deflating turnover by modified consumer price indices.

So called month-on-month comparison are presented in seasonally adjusted index form (table 1.), and so called year-on-year comparison are presented in working-day adjusted index form.

In order to sustain the consistency and continuity with previously released data, indices continue to be presented as gross, unadjusted indices, but they are not commented in particular (tab 3.).

The seasonal adjustment (SA) and working day adjustment (WDA) are conducted using Demetra application (version 2.2) by using TRAMO SEATS method on data series starting from January 2010.

Extension of index series, by adding of new monthly observations for each month could cause subsequent correction for previous periods. Data from this release may differ from previously published first results.

Definitions

Turnover is invoiced total value that enterprise, reporting unit, calculates for all sold goods and provided services during reference period to third parties. Turnover does not include Value added taxes (VAT).

Indices on the retail trade turnover are presented in two ways:

- *For the total turnover generated by all business entities with the retail trade as main activity (according to KD BiH 2010 classified in division 47).*
- *For the retail trade turnover expressed by all business entities engaged in his activity, irrespective of their registered main activity*